

PRZEMOŻONY (31) *part praet pass pf*

przemierzony (22), **przemierzony** (9).

Teksty nie oznaczają ó oraz é; e oraz pierwsze o prawdopodobnie jasne (tak w prze- oraz możesz itp.).
sg m N przemierzony (9), przemierzony (3); ~ (attrib) przemierzony (1); ~ (praed) przemierzony (9),
przemierzony (1); -on *SeklPieś*, *BielKron* (6), *StryjKron*; -ony : -on *BielŻyw* (1:1). ◊ I przemierzonym
(1). ◊ f N przemierzona (1). ◊ pl N m pers przemierzonymi (17).

Składnia dopełnienia sprawcy: przemierzony(y) od kogo, od czego (19).

Sł stp s.v. *przemóc*, *Cn brak*, *Linde* także XVII w. s.v. *przemódz*.

Pokonany, zwyciężony (31) :

a. *W walce* (26) : *BielŻyw* 116; Priamus król zafadził jego [*Hektora*] mieysce Parifem/ Helenufem/
Troillufem/ y Eneafem/ ktorzy gdy z Greki bitwę zwiedli/ przemierzonymi byli od Grekow. *BielKron*
58; Thy bitwy chciał sie pomścić Pedikás/ ale iest przemierzony/ y sam w więzienie wżedł. *BielKron*
296; Zygmunt zebrał woysko przeciw Turkom/ ale przemierzony od nich. *BielKron* 326v, 124, 125,
189v, 269, 296 (12).

przemierzony czym (1): Lud w niey [*w Persji*] onego czafu zawždy był waleczny/ czyniąc ręką
zawždy/ lecz ftrzelbą wielką od postronnych ludzi przemierzonymi bywają dzisieyŝych czafów *BielKron*
267v; [*Skirgáyło* też przyciągnawŝy z Ruŝi [...]/ dał im bitwę/ ale ftrzelbą y wielkoŝcią Niemiecką
przemierzonymi/ ledwo wciekł do Trok z pogromu *StryjKron* 490 (*Linde* s.v. *przemódz*)].

Wyrażenie: »od wielkoŝci ([czyjej]), [wielkoŝcią [czyją]] przemierzony(y)« [*szyk* 7:3] (10): czynili
przez czas niemály z pogány ci zakonni rycerze [*tj. Krzyŝacy z Prusami*]/ ciężkie walki wiodąc/
ale gdy byli przemierzonymi od wielkoŝci pogan/ rozproŝyli sie ná rozmaíte mieysca. *BielKron* 231v,
339v, 367v, 396, 402v; ná oŝtátek żołnierze Krolewcy y woysko Skirgayłowe Litewkie/ także
Xiążętá Ruŝkie Litwie pomagájące/ od wielkoŝci Niemcow y Anglikow przemierzonymi/ musieli ná zad
ku Wilnowi wstępować *StryjKron* 487; Tátary naprzod poráził [*wojewoda wołoski*] ŝczęŝliwie/ potym
ná Turki gdy sie przez Dunay przeprowowali wderzył/ ale od wielkoŝci przemierzonymi/ wżakŝe obronną
ręką wżedł *StryjKron* 657, 335, 632, 657; [*StryjKron* 490 (*Linde* s.v. *przemódz*); Bacząc to ŝláchtá
Mázowiecka/ potkali sie z nimi v wŝi Długoŝiedla/ y nie małą ŝzkodę w nich wczynili/ gdzie sie
im więzniowie rozbiegli: ale ná oŝtátek przemierzonymi od wielkoŝci. *BielKron* 1597 183 (*Linde* s.v.
przemódz)].

Szeregi: »przemierzony i pobity« (1): ale gdy sie mężnie potykáli [*szlachta mazowiecka z Litwą i*
Rusią] y przewaŝnie nieprzyaciolom odpieráli/ od wielkoŝci ŝa przemierzonymi y pobići. *StryjKron* 335.

»przemierzony, potłoczony« (1): Acz sie mężnie bronili [*Polacy przed Tatarami*] ale przemierzonymi/
Od wielkoŝci do gruntu wŝyŝcy potłoczeni *StryjKron* 632.

»przemierzony i zabity« (1): [*Kazimierz, ksiąŝę łeczycki*] wczynił ŝnim [*Witenem, księciem litewskim*]
potkanie/ ale od wielkoŝci przemierzonymi y zabith. *BielKron* 367v.

Przen (2) : Alexander ktory wŝicki krainy przemogł od Dyogenefa iest przemierzony *BielŻyw* 71.

Szereg: »pohańbion ni przemierzony« (1): Wtym sie boiu [*z pokusami*] nieoŝtoy kogo ty [*Panie*]
opuŝczyŝ/ nikt pohańbion/ ni przemierzony nadkiem rękę dzierżyŝ *SeklPieś* 19v.

b. *W dyskusji* (1) :

W przeciwstawieniu: »przemozonym być ... przemoc« (1): Lepiej ieft od prawdomownego przemozonym być, niżli łgarza przemoc. *BielŻyw* 130.

c. *Który poddał się, skapitulował psychicznie [czym] (3) :*

W połączeniu szeregowym (1): Ieśli ty wiełz co przedałz: niech ten wie co kupi: Nie ofzukuy bliźniego/ choćby náder głupi. Głupi wiedzieć nie może/ dziećię y piiány: Zamętkiem przemozony/ ímutny/ rozgniewány. *KlonWor* 68.

W przeciwstawieniu: »nie ująć się ... przemozony bywać« (1): Wiele ich ieft/ [...] ktorzy fie mękámi nie wymą/ á miłolierdziem przemozeni [!] bywáią. *SkarŻyw* 16.

Wyrażenie: »miłością, miłosierdziem przemozony« (1:1): Yfz miłością oycá miłego íwego/ ktorego [św. *Eufrozyna*] wielce czciłá [!] y miłowáła/ przemozona nie ieft *SkarŻyw* 16, 16.

d. *Zmozony chorobą (1) :* á tak tam [*Diogenes*] przez noc leżał, nie tak iakoby prawie vmrzeć miał, ale iakoby od zimnice miał być przemozony *BielŻyw* 77.

Synonimy: pobity, pogromiony, pokonany, porażony, potłoczony, zwyciężony; **d.** złożony.

Cf **NIEPRZEMOŻONY, PRZEMOC**